

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5C/32/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519202118
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2020:3519202118.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou v právnej veci žalobcu Sociálna poisťovňa, IČO: 30807484 so sídlom 29. augusta 8, Bratislava proti žalovanému W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, A. W. A., právne zastúpeného Mgr. Ivicou Šišolákovou, advokátkou so sídlom Minárčinych 888/30, Brezová pod Bradlom o zaplatenie 18.294,15 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 6.217,58 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a.

III. Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 32%, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 16.07.2019 voči žalovanému domáhal zaplatenia 18.294,15 eur titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla výplatou dávok v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe právoplatného súdneho rozhodnutia bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia. V dôsledku úmrtia poškodeného vznikol jeho manželke nárok na výplatu vdovského dôchodku. Za obdobie od 01.01.2013 do 31.12.2018 boli pozostalej vdove vyplatené dávky dôchodkového poistenia v celkovej výške 18.294,15 eur. Žalobca následne žalovaného vyzval na uhradenie škody, ktorá vznikla výplatou uvedených dávok, do dnešného dňa žalovaný neuhradil žalobcovi žiadnu sumu.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietal premlčanie žalovaného nároku, nedostatok zavinenia na strane žalovaného, žiadal aby súd zohľadnil mieru zavinenia na strane poškodeného a spochybnil aj rozsah dávok vyplácaných pozostalej manželke pre možný súbeh vdovského a starobného dôchodku.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením nasledovných listinných dôkazov: podstatného obsahu spisu Okresného súdu Trnava sp. zn. 5T/30/2013, najmä: rozhodnutí prvostupňového súdu, odvolacieho a dovolacieho súdu, znaleckého posudku J. K., Č.. XX/XXXX, odborného stanoviska ÚSI Žilina, potvrdení o výške dávok, rozpisov dávok, výziev na dobrovoľné splnenie povinnosti, rozhodnutia o dôchodku a osobného listu dôchodkového poistenia. Takto zistil nasledovný skutkový stav:

5. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. T/30/2013-332 zo dňa 16.01.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č.k. 6To/31/2014-384 zo dňa 30.04.2015 a Najvyššieho súdu SR 3Tdo/17/2018 zo dňa 17.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.04.2015 uznaný vinným z toho, že

poškodenému J. V. N. pri dopravnej nehode dňa 22.12.2011 z nebanlivosti spôsobil smrť. V adhéznom konaní bola trestným rozsudkom žalovanému uložená povinnosť nahradiť škodu Sociálnej poisťovni vo výške 6.217,71 eur, ktorá suma predstavovala dávky dôchodkového poistenia vyplatené pozostalej manželke za obdobie od 22.12.2011 do 31.12.2012.

6. Následne bol manželke zomrelého poškodeného popri jej starobnom dôchodku priznaný vdovský dôchodok, ktorý jej bol žalobcom vyplatený v roku 2013 vo výške 2.831 eur, v roku 2014 vo výške 3.109,20 eur, v roku 2015 vo výške 2.866,61 eur, v roku 2016 vo výške 3.134,40, v roku 2017 vo výške 3.162,01 eur, v roku 2018 vo výške 3.190,80 eur, celkovo suma dávok dôchodkového poistenia vyplatených za uvedené obdobie dosiahla výšku 18.294,15 eur.

7. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

8. Podľa § 31 ods. 1 zákona 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

9. Podľa § 238 ods. 5 zákona o sociálnom poistení právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

10. Nárok Sociálnej poisťovne podľa citovaného zákonného ustanovenia je samostatným regresným nárokom, samostatným nárokom na náhradu škody, odlišným od všeobecnej úpravy náhrady škody v zmysle Občianskeho zákonníka vyplývajúcim z predmetného zákonného ustanovenia. Nie je právne relevantné či a aké dávky vyplácala Sociálna poisťovňa príjemcovi pred zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, určujúcim je aké dávky vyplatila v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Celková výška dávok, ktoré boli za obdobie od 01.01.2013 do 13.12.2018 vyplatené pozostalej manželke jednoznačne vyplýva z predložených potvrdení o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia za roky 2013 až 2018 v spojení s rozpismi vyplatených dávok vystavených príslušnou pobočkou Sociálnej poisťovne so sídlom v Trnave. V tomto smere mal súd nárok žalobcu za nesporne preukázaný.

11. Vzhľadom na žalovaným uplatnenú námietku premlčania však súd dospel k záveru, že žalobou uplatnený nárok však nie je možné žalobcovi priznať v celom rozsahu. Zákon o sociálnom poistení upravuje otázku premlčania osobitne, a je preto lex specialis k všeobecnej úprave premlčania obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Žalovaný namietal, že vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie v trestnom konaní nadobudlo právoplatnosť dňa 30.04.2015, uplynutím trojročnej subjektívnej premlčanej lehoty t.j. dňa 30.04.2018 nastalo premlčanie celého žalovaného nároku. Nakoľko žaloba bola podaná dňa 16.07.2019, žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť. Súd sa s touto právnou argumentáciou nestotožnil. Nakoľko boli dávky dôchodkového poistenia vyplácané v pravidelných mesačne sa opakujúcich sumách treba podľa názoru súdu posudzovať premlčanie nároku na náhradu každej takejto dávky osobitne a začiatok plynutia subjektívnej trojročnej premlčacej lehoty posudzovať samostatne v závislosti od dátumu vyplatenia tej ktorej dávky. Pozostalej manželke boli dávky vdovského dôchodku vyplácané vždy v 18. deň v mesiaci. Keďže žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou podanou dňa 16.07.2019, je jeho právo na náhradu dávok vyplatených za obdobie od 01/2013 do 6/2016 v celkovej výške 10.522,17 eur premlčané a vzhľadom na žalovaným uplatnenú námietku premlčania nie je možné ho v tejto časti priznať.

12. K otázke žalovaným namietaného a požadovaného zohľadnenia spoluzavinenia poškodeného súd uvádza, že v tejto otázke je rozhodovacia prax slovenských súdov jednotná. Príkladmo: Najvyšší súd SR v rozsudku z 29. januára 2004, sp. zn. 5 Cdo 71/03 uvádza, že regresný nárok sociálnej poisťovne podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákon a č. 274/1994 Z. z. je jej samostatným regresným nárokom; vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka a o náhrade škody má táto úprava povahu

špeciálneho ustanovenia. Pri rozhodovaní o výške tohto nároku treba zohľadniť prípadne spoluzavinenie poškodeného na vzniku škody podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka.

Otázkou miery zavinenia sa Najvyšší súd rovnako zaoberal aj v rozhodnutí 3MCdo/19/2008 zo dňa 21.01.2009 kde konštatoval, že ak bola poistencovi poskytnutá niektorá z dávok nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia, ale vznik jeho nároku na dávku nebol zapríčinený zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá Sociálna poisťovňa regresné právo na náhradu dávky. To znamená, že tretia osoba má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky len v takom rozsahu, v akom jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu v akom sa na vzniku nároku poistenca na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, prípadne v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením poistenca tretia osoba nezodpovedá. Keďže osobitné predpisy zákon o Sociálne poisťovní ani zákon o sociálnom poistení otázku zavinenia resp. spoluzavinenia neupravujú treba vychádzať zo všeobecnej úpravy t.j. § 420 a § 441 Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

14. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

15. V prípade dopravných nehôd k účasti poškodeného na vzniku škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku najčastejšie dochádza pri strete chodca a motorového vozidla na pozemnej komunikácii. Podiel chodca na vzniknutej škode môže spočívať v porušení pravidiel cestnej premávky ako napr. prechod cez vozovku mimo označených miest alebo pohyb po nesprávnej strane vozovky, pohyb na ceste bez reflexného označenia, opitosť chodca a pod.

16. Žalovaný požadoval, aby súd určil spoluúčasť poškodeného chodca v rozsahu najmenej 50%. Argumentoval tým, že z obsahu Znaleckého posudku č. 64/12 vyplýva, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola okrem nesprávnej techniky jazdy žalovaného aj neprávna technika používania cestnej komunikácie poškodeným, ktorá spočívala v tom, že sa pohyboval za zníženej viditeľnosti v čiernom oblečení bez reflexných prvkov. Určitú mieru zavinenia poškodeného konštatovali pritom aj trestné rozhodnutia prvého a rovnako tak druhého stupňa.

17. V znaleckom posudku znalca z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave J.. V. K. č. 64/2012 sa konštatuje, že k dopravnej nehode prišlo dňa 22.12.2011 na priamom úseku cesty pred koncom obce Pác, smerom na Cífer. V čase kolízie sa poškodený pohyboval po ľavej strane vozovky, kde ho zachytil žalovaný, ktorý viedol osobné motorové vozidlo a predchádzal iné osobné motorové vozidlo. Žalovaný v čase zrážky viedol vozidlo rýchlosťou 69,9 km/h, k zrážke došlo 2,9 m za zvislou dopravnou značkou označujúcou koniec obce Pác. K možnostiam zabránenia nehody vodičom a chodcom znalec uviedol, že príčinou dopravnej nehody bola tak nesprávna technika používania cestnej komunikácie na strane chodca ako aj neprávna technika jazdy vodiča. Nesprávna technika používania cestnej komunikácie zo strany chodca spočívala v tom, že sa pohyboval za zníženej viditeľnosti v čiernom oblečení bez reflexných prvkov po ľavej strane vozovky a bola tým prvkom príčiny dopravnej nehody, ktorý vyvolal kolíziu. Nesprávna technika jazdy vodiča spočívala v tom, že sa v obci, tesne pred jej koncom pohyboval vyššou ako zákonom povolenou rýchlosťou, ďalej v tom, že začal s úkonom predchádzania pre ním idúceho vozidla napriek tomu, že nemal rozhľad na vzdialenosť potrebnú na bezpečné predídenie vozidla, t.j. 132 metrov. K zrážke by podľa znalca nedošlo, ak by sa vodič pohyboval rýchlosťou, z ktorej by sa mu podarilo zastaviť na vzdialenosť dohľadu na chodca oblečeného v čiernom t.j. do 35 km/h, ak by vodič nepredbiehal pre ním idúce vozidlo, nakoľko nemal rozhľad na potrebnú vzdialenosť, resp. ak by sa chodec v danom mieste a čase nenachádzal v jazdnej dráhe vozidla. Tiež uviedol, že je vysoko pravdepodobné, že ak by mal chodec na sebe reflexný prvok tak by ho vodič mal možnosť spozorovať v takom okamihu, aby intenzívnym brzdením zabránil zrážke.

18. V odbornom stanovisku Ústavu súdneho inžinierstva so sídlom v Žiline zo dňa 03.12.2013 predloženého žalovaným sa uvádza, že znalec J.. K.Í. vo vyššie uvedenom znaleckom posudku vykonal správne všetky výpočty, nesprávne ich však vyhodnotil. Ústav vo vyjadrení skonštatoval, že je právnou otázkou či vodič mal povinnosť predvídať neoznačeného chodca na ľavej strane vozovky alebo nie. Ak

áno potom príčinou nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča, ak nie, potom príčina nehody bola nesprávne používanie komunikácie chodcom.

19. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škodu podieľal sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu tak aj na strane poškodeného. V prejednávanej veci súd dospel k záveru, že na vzniku nehodovej udalosti zo dňa 22.12.2011 sa podieľali viaceré faktory. Súd preto obranu žalovaného spočívajúcu v namietanom spoluzavinení poškodeného považoval za dôvodnú i keď nie v takom rozsahu ako uvádzal žalovaný. Súd pri svojom rozhodovaní ustálil spoluzavinenie poškodeného v rozsahu 20% majúc za to, že poškodený tým, že sa v čase vzniku dopravnej nehody za zníženej viditeľnosti pohyboval po cestnej komunikácii v čiernom oblečení bez reflexných prvkov porušil ustanovenie § 52 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v zmysle ktorého za zníženej viditeľnosti musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Zároveň však vzal do úvahy okolnosti konkrétneho prípadu t.j. fakt, že viditeľnosť v čase dopravnej nehody limitovali také faktory ako ranná hodina (7.00 hod v mesiaci december) a skutočnosť, že na fotografiách z miesta dopravnej nehody je zreteľné, že okolité polia mali biely poprašok, čiže kontrast chodca oproti pozadiu v čase šera bol vyšší akoby sa jednalo o situáciu ak by bola nočná hodina a okolité polia čierne.

20. Porušenie uvedenej povinnosti zo strany poškodeného súd vyhodnotil ako jednu z príčin vzniku dopravnej nehody, pričom ďalšie príčiny spočívali v konaní žalovaného a vyplývali z jeho nepravnej techniky jazdy tak ako bola posúdená vyššie rozobraným znaleckým posudkom. Súd dospel k záveru, že bolo povinnosťou vodiča, žalovaného predvídať pohyb chodca na ľavom okraji vozovky na území obce resp. v bezprostrednom okolí v rannom čase, keď je bežný presun ľudí do zamestnania a preto jeho nesprávnu techniku jazdy vyhodnotil ako hlavnú príčinu vzniku dopravnej nehody.

21. Súd poukazuje na skutočnosť, že o rovnakom nároku žalobcu, iba za iné obdobie (od 22.12.2011 do 31.12.2012) bolo rozhodnuté trestným rozsudkom, kedy Sociálnej poisťovni bol priznaný regresný nárok v celom rozsahu bez prihliadnutia na zavinenie samotného poškodeného. Nakoľko však uvedené rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie tohto výroku, pristúpil tunajší súd k odlišnému rozhodnutiu a prihliadnuc na mieru spoluzavinenia poškodeným, uložil žalovanému povinnosť uhradiť 80% z uplatneného regresného nároku za obdobie 16.07.2016 - 31.12.2018 (nepremličaná časť žalovaného nároku). Žalovanému teda uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.217,58 eur.

22. Lehotu na plnenie súd určil podľa § 232 ods.3, veta prvá C.s.p, podľa ktorého lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku.

23. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

24. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu k veci.

25. Podľa § 262 ods. 1 a 2 C.s.p, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2, v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobca v konaní pôvodne požadoval sumu 18.294,15 eur. Jeho miera úspechu teda dosahuje výšku 34% a miera úspechu žalovaného je 66%. Rozdielom medzi mierou úspechu žalobcu a žalovaného súd určil výšku, v akom pomere žalovanému vzniká voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania t.j. 32%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.